

Többféle

TÉVÉKRÓNIKA

Epekedés Krúdy után

Teljesen megértem, ha egy lírai hangoltságú rendező Krúdy után epekedik. Szébet, többet, poétikusabbat, teltebbet, mélyebbet ugyan hol talál? A magyar televíziózás két évtizedes története — mert az első években még nemigen — csaknem minden esztendőben meghozta a maga Krúdy-filmjét. Volt közöttük jó is, nagyszerű is; halvány és erőtlen is — ezeknek kíséret a hivatalos nevük —, siker és bukás. Ámde Krúdy esetében még ez utóbbi is viszonylagos értékű, feltéve hogy elfogadható színvonalon csinálták meg, mert mint az olvasók, úgy a nézők között is perdöntő: van-e valakinek szeme, füle ehhez a különös írói világhoz?

Krúdy igazából nem adta oda magát a filmnek. Ebben sok más nagy íróhoz hasonlít. Túri, hogy ráncigálják a mondatait, a látványainak szegélyét, de a fotográfáló masina elől elrejtőzik. Ugyan miféle kamera tudná visszaadni az *Al-Petőfi*-nek például azt a mondatát, hogy „de tudta azt a szél is, amely a szőlők között emelgette a levelek zöld szoknyáit, tud-

Kovács Titusz és Meszléry Judit az *Al-Petőfi*ben

JÁVOR ISTVÁN FELVÉTELE

ta azt a düledező kémény is, amely a kék füstöt szinte leheletként eregette ki a re-

pedt oldalain, tudta azt a vén dió, amely már esztendők óta csupán kétökölnyi gyümölcsöt termelt és egyetlen tenivalója az örökös zörgés volt...”

Ilyen kamera, ilyen operatőr nincs. És átíró sincs, aki ezt más műfajba tudná tenni. Aki most ismételten megpróbálta, Lanyi András — ő a filmnek a rendezője is — az előző Krúdy-filmek nyomán haladt. Sok szép látványt vonultatott fel és sok szép mondatot mondatott el a szereplőivel, jó harmóniában működött együtt Kardos Sándor operatőrrel. A végeredmény: megértette a nézővel, hogy miről szól az *Al-Petőfi* —, sőt, helyenként, jó pillanataiban, éreztetni is képes volt. Mindeközben nagyokat tévedett; a *Petőfi-Kossuth* „ugatós-hempergős” jelenetét például nem lett volna szabad filmre venni; ez ellen a tisztelet tiltakozik.

Eredeti gondolat a rendezésben nem volt. Igaz, olyan elem se — az említettet kivéve —, ami miatt vissza kellene utasítani. Elégedjünk meg tehát azzal, hogy Krúdy-vizsgamunkának elfogadható, helyenként egészen szép, helyenként unalmas, ismert. Igazi „nagy pillanata” egy sem volt, de ez nem számon kérhető mulasztás.

A színészek mit tehettek? Eljátszották, többségükben igen jól, azokat a szerepeket, amelyeket rájuk osztottak. Jöttek-mentek a szép tájban, boldogtalanok, szeszélyesek, álmodozók, szerelmesek, csálódottak, búsak voltak. Meszléry Judit, Töröcsik Mari, Kovács Titusz, Zala Márk, Balkay Géza, Engel Károly nevét írjuk föl, emlékeztetésként.

TAMÁS ISTVÁN